

Klachtnummer 2024/083

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)
inzake

de klacht van [klaagster] (verder: klaagster), moeder van [leerling], leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek en protestants christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 2 mei 2024 de klacht en op 21 mei 2024 het ingevulde klachtenformulier -door klaagster ingestuurd op 17 mei 2024- ontvangen. De klacht is gericht tegen [directeur], directeur van de school (verder: de directeur), [adjunct-directeur], adjunct-directeur (verder: de adjunct-directeur) en [leerkracht], leerkracht groep 8 (verder: groepsleerkracht). De Commissie heeft op 27 juni 2024 van [voorzitter college van bestuur], voorzitter college van bestuur (verder: de voorzitter CvB), een verweer -gedateerd 26 juni 2024- ontvangen. De directeur, de locatieleider, de groepsleerkracht en het bestuur zullen verder tezamen worden aangeduid met verweerders.

De Commissie heeft de klacht op een online hoorzitting behandeld op 4 september 2024. De Commissie heeft tijdens deze online hoorzitting de navolgende personen gehoord:

- de directeur;
- de adjunct-directeur;
- de groepsleerkracht;
- [juridisch adviseur], juridisch adviseur bij het bestuur (verder: de juridisch adviseur).

Klaagster is met bericht van verhindering niet verschenen op de hoorzitting.

Feiten en omstandigheden

[leerling] was in schooljaar 2023-2024 leerling van groep 8 van de school. Groep 8 is in de week na de meivakantie op schoolkamp gegaan. De school heeft [leerling] hieraan niet laten deelnemen.

II. Standpunt van klaagster

De school heeft [leerling] ten onrechte uitgesloten van deelname aan het schoolkamp. De mededeling van de directie is zonder enige vooraankondiging of gesprekken vooraf één week voor de meivakantie gedaan, terwijl het schoolkamp direct na de meivakantie heeft plaatsgevonden. Het gesprek is door klaagster geïnitieerd en was bedoeld om de deelname van [leerling] aan het schoolkamp te bespreken, met name waar dit zag op de inname van zijn medicatie. Het is klaagster dan ook rauw op haar dak gevallen dat de school met de mededeling is gekomen om [leerling] uit te sluiten van deelname aan het kamp. De school heeft ook geen heldere onderbouwing gegeven voor de genomen beslissing en heeft ook nagelaten andere bij [leerling] betrokken specialisten -kinderarts en orthopedagoog- te consulteren. De school heeft tijdens het gesprek aangegeven zorg te hebben dat [leerling] de docenten

zou kunnen uitdagen met zijn neiging vragen te stellen die op het randje zitten. Klaagster wijst er op dat uit geen van de eerder maandelijks gevoerde gesprekken zij af had kunnen leiden dat de school tot deze beslissing zou komen. De school heeft een brief aan klaagster gezonden waarin zij spreekt over diverse incidenten waar geweld aan te pas is gekomen, klaagster herkent dit niet. Ook niet uit de gesprekken die zij maandelijks heeft gevoerd met de school. Er waren geen zorgelijke aandachtspunten en over het algemeen was er een positieve interactie tussen [leerling] en zijn klasgenoten.

Klaagster stelt dat de school zich onvoldoende heeft gerealiseerd wat de emotionele impact op [leerling] is geweest. De onverwachte uitsluiting heeft [leerling]'s zelfvertrouwen maar ook het vertrouwen in de school ernstig geschaad. De kinderarts en orthopedagoog die [leerling] bezoekt maken zich eveneens ernstig zorgen over de impact.

Ondanks meerdere pogingen om met de school in gesprek te komen en een oplossing te vinden voor deelname van [leerling] aan het schoolkamp (bijvoorbeeld met hulp van de ouders) heeft de directie vastgehouden aan het genomen besluit. Het bestuur heeft geprobeerd te bemiddelen, ook hier stond de school afwijzend tegenover.

[leerling] is de mogelijkheid ontnomen om de traditionele afsluiting van de basisschool, door middel van het schoolkamp, bij te wonen. [leerling] twijfelt hierdoor aan zichzelf en zit emotioneel in de knoop. [leerling] snapt niet waarom school zo'n beslissing heeft kunnen nemen. De beslissing staat, naar de visie van klaagster, ook haaks op de principes van inclusie en zorg voor elk kind zoals door de school en het bestuur wordt voorgestaan. Het vertrouwen in de school is geschaad en een mooie afsluiting van [leerling]'s basisschooltijd is hem ontnomen.

III. Standpunt van verweerders

[leerling] is in groep 5 naar de school gekomen en heeft in het afgelopen schooljaar in groep 8 van de school gezeten. Het bestuur heeft de klacht, op verzoek van de Commissie, eerst zelf behandeld. De uitkomst van de interne procedure is op 12 juni 2024 met klaagster en de Commissie gedeeld. Klaagster heeft op 20 juni 2024 te kennen gegeven zich niet met de uitkomst van de interne procedure te kunnen verenigen.

De klacht van klaagster richt zich op drie punten:

1. de beslissing [leerling] niet te laten deelnemen aan het schoolkamp mist een heldere onderbouwing en voorafgaande communicatie;
2. de manier van mededelen heeft het vertrouwen van [leerling] geschaad;
3. de school heeft gehandeld in strijd met de principes van het bestuur op het gebied van inclusie en zorg.

Ad. 1

Klaagster beroept zich op het niet naleven van procedures dan wel het gebrek aan communicatie. De school heeft zich voor de allereerste keer genooddaakt gevoeld een leerling niet te laten deelnemen aan het schoolkamp. Voor het niet laten deelnemen aan het schoolkamp ligt geen beleid vast, er is geen procedure voor. De beslissing is genomen door de directeur op basis van een discretionaire bevoegdheid die voortvloeit uit hoofde van zijn functie. De beslissing is niet lichtzinnig genomen en de nodige zorgvuldigheid is hierbij betracht.

De directie heeft, tezamen met de pedagogische professionals binnen de school, een belangenafweging gemaakt. Op het specialisme van de betrokkenen mag worden vertrouwd. Dat klaagster zelf een ander gewicht toekent aan de voorvallen en het gedrag van haar zoon, doet daar niet aan af. De zoon van klaagster vertoont zeer moeilijk en agressief gedrag en is gebaat bij veel structuur. Vanaf zijn start op school waren er al direct incidenten. Hoewel er ook sprake is (geweest) van een positieve ontwikkeling qua leerprestaties, verergerde het gedrag van [leerling] vanaf januari 2024, hetgeen ook meermaals -zowel telefonisch als schriftelijk- met klaagster is besproken.

Tijdens een schoolkamp, dat zich kenmerkt door veel prikkels en onrust, is het voor het beperktere aantal leerkrachten dat meegaat op schoolkamp, feitelijk onmogelijk om grip te houden op het gedrag van [leerling] en daarmee de veiligheid van alle betrokkenen op het kamp, waaronder ook zijn klasgenoten, te waarborgen. Er is regelmatig sprake geweest van agressief, bedreigend en gewelddadig gedrag. Zo heeft [leerling] aan het begin van het kalenderjaar 2024 (doods)bedreigingen geuit via WhatsApp, zeer provocerend dan wel grensoverschrijdend gedrag laten zien, zich gewelddadig gedragen tegenover andere leerlingen met fysiek letsel tot gevolg, maar ook fysieke uitbarstingen waarbij gegooid is met stoelen en/of geslagen wordt op banken.

Klaagster meent dat de school de beslissing te laat heeft genomen en zij niet tijdig is geïnformeerd over de beslissing van de school. De school heeft zo lang mogelijk gewacht met de beslissing om er zeker van te zijn dat er geen overhaaste beslissingen genomen werden. Vanwege de bestaande afspraak met klaagster op 17 april 2024 heeft op 15 april 2024 een intern (uitgebreid) overleg plaatsgevonden waarbij alle relevante factoren en omstandigheden zijn meegewogen. Deze beslissing is vervolgens op 17 april 2024 mondeling aan klaagster meegedeeld. Op klaagsters verzoek is op 24 april 2024 een e-mailbericht verzonden met de motivering van de beslissing. Het bestuur heeft niet kunnen vaststellen, na bestudering van alle stukken en een gesprek met de schoolleiding, dat er onzorgvuldig is gehandeld. Het bestuur erkent dat het proces beter had gekund in de zin dat het de voorkeur had gehad dat eerder expliciet bij klaagster zou zijn aangegeven dat de mogelijkheid bestond dat [leerling] niet mee zou kunnen worden genomen op het schoolkamp. Bij klaagster heeft -ondanks de maandelijkse gesprekken- kennelijk de indruk kunnen ontstaan dat het gedrag van [leerling] niet dusdanig problematisch was dat dit deelname aan het schoolkamp in de weg zou kunnen staan.

Ad. 2

Voorafgaande aan het gesprek is vanuit school aangegeven dat de voorkeur bestond het gesprek van 17 april 2024 alleen met klaagster te voeren. Klaagster stond er echter op om [leerling] mee te nemen naar het gesprek. Tijdens het gesprek is uitgelegd waarom [leerling] niet mee kon met het schoolkamp. Dat deze (mondelijke) beslissing emotioneel was voor klaagster en haar zoon, vinden verweerdere betrouwbare. Verweerdere zijn de visie toegedaan dat dit niet anders zou zijn geweest indien de beslissing schriftelijk aan klaagster -en [leerling]- kenbaar zou zijn gemaakt.

Ad. 3

Vanuit de school is jarenlang hard gewerkt en is aantoonbaar veel begeleiding geweest om te zorgen voor de belangen van [leerling]. Echter als blijkt dat het meedoen van één leerling, aan een specifiek evenement zoals het schoolkamp, zorgt voor een risico voor andere leerlingen, is de school genoodzaakt die belangen te beschermen en af te wegen. De directie heeft meerdere belangen te behartigen en daarin een weloverwogen afweging gemaakt. De directie heeft vervolgens een bijzonder verlov verleend aan [leerling] om tezamen met zijn moeder naar Marokko af te kunnen reizen teneinde hen beide in de gelegenheid te stellen afscheid te nemen van een dierbare. De andere leerlingen hebben te horen gekregen dat [leerling] niet mee ging op kamp omdat hij met zijn moeder weg moest. Dit getuigt van een pedagogisch verantwoord handelen met oog voor de belangen van [leerling].

Verweerders merken ten overvloede op dat ook na het nemen van de beslissing om [leerling] niet mee te nemen naar het schoolkamp de incidenten zich blijven voordoen, waarbij sprake is van grof taalgebruik en grensoverschrijdend gedrag. Dit beperkt zich overigens niet alleen tot de schoolomgeving.

Verweerders begrijpen dat het voor klagster een teleurstellend gegeven is dat haar zoon niet mee mocht met het schoolkamp, zij heeft echter geen oog voor alle meegewogen belangen in deze. Verweerders verzoeken de klacht ongegrond te verklaren.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie stelt voorop dat het, om tot een afgewogen oordeel te kunnen komen, van belang is dat de Commissie volledig kennis kan nemen van de standpunten van partijen. Naast het schriftelijk verwoorden van de standpunten leert de ervaring dat het mondeling toelichten daarvan ter zitting om meerdere redenen waardevol is. De zitting kan een bijdrage leveren aan het nader tot elkaar brengen van partijen, aan het kweken van onderling begrip en aan het ophelderen van punten die nog onduidelijk zijn in de stukken.

De Commissie stelt vast dat de standpunten van partijen als volgt kunnen worden samengevat. Klagster is de moeder van [leerling], hij was in het schooljaar 2023-2024 leerling van groep 8 van de school. De leerlingen van groep 8 zijn in de week direct volgend op de meivakantie van het schooljaar 2023-2024 op schoolkamp gegaan, [leerling] mocht hieraan niet deelnemen. Klagster is van mening dat de school [leerling] ten onrechte heeft uitgesloten van dit schoolkamp en dat de impact van deze mededeling heel groot is geweest voor zowel [leerling] als voor zijn moeder. Klagster stelt dat de school zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van de emotionele schade die dit heeft opgeleverd. [leerling] is geschaad in zijn zelfvertrouwen, maar ook het vertrouwen in de school is ernstig geschaad.

De school is in gebreke gebleven voor wat betreft de communicatie. Er is geen onderbouwing gegeven voor de beslissing [leerling] uit te sluiten van het schoolkamp en de school heeft vooraf ook niets gecommuniceerd waaruit klagster heeft kunnen afleiden dat hiervan sprake zou zijn.

De school heeft, door [leerling] uit te sluiten, gehandeld in strijd met de kernwaarden van het bestuur. Zij heeft de kernwaarden van zorg en inclusie en zorg voor welzijn van elk kind geschonden door [leerling] uit te sluiten van het kamp. Klagster verzoekt de Commissie onderzoek te doen naar de besluitvormingsprocedure, een heroverweging van de door de school genomen beslissing en maatregelen om de communicatie en de besluitvormingsprocedure te verbeteren zodat deze in lijn zijn met de kernwaarden van het bestuur.

De school en het bestuur stellen dat het de discretionaire bevoegdheid van de directeur is om een beslissing te nemen over het uitsluiten van een leerling van een schoolkamp. Een dergelijke beslissing wordt niet zomaar genomen, maar wordt gedragen door argumenten gedragen door pedagogische professionals. De directeur is niet over één nacht ijs gegaan. Het gedrag van [leerling] was -sinds het begin van 2024- zodanig verstorend -hij gedroeg zich moeilijk en agressief- dat het op grond daarvan beter zou zijn als hij niet mee zou gaan op schoolkamp. Het kan niet als een volslagen verrassing voor klagster zijn gekomen, over het gedrag van [leerling] zijn geregeld gesprekken gevoerd.

Dat [leerling] de boodschap van de uitsluiting rechtstreeks heeft gekregen is een kwestie van de eigen keuze van klagster geweest, omdat klagster er op stond dat haar zoon aanwezig zou zijn bij de afspraak. De boodschap en de emoties die daardoor zijn ontstaan waren -naar het idee van de school- overigens niet anders geweest als de school dit schriftelijk had gecommuniceerd. Het is en blijft

verdrietig als een leerling niet mee mag op schoolkamp, maar omwille van de rest van de groep en de begeleidende leerkrachten moeten dergelijke beslissingen soms worden genomen. De school en het bestuur blijven bij het standpunt dat er een weloverwogen beslissing is genomen, waarbij goed en verstandig is gehandeld in pedagogisch opzicht. Het feit dat [leerling] niet mee is gegaan op kamp heeft geen onrust binnen de groep veroorzaakt, de school heeft dit kunnen verklaren met het feit dat [leerling] met zijn moeder naar Marokko was afgereisd in verband met bijzondere (familie)omstandigheden. De school heeft aan het verzoek [leerling] mee te mogen nemen haar toestemming verleend.

De Commissie merkt op dat een heroverweging van de door de school genomen beslissing slechts op papier mogelijk is, nu [leerling] inmiddels geen leerling van de school meer is.

Ad. 1

Een schoolkamp is voor veel leerlingen een hoogtepunt in het schooljaar. De beslissing van een school om een leerling uit te sluiten van dat kamp, welke beslissing overigens tot de beleidsvrijheid van de school behoort, is daarom een zware maatregel die grote impact op de leerling zal hebben. Een dergelijke maatregel dient een school dan ook goed te onderbouwen.

Het besluit om [leerling] niet mee te laten gaan op schoolkamp betreft een eigen bevoegdheid van de school. Dit betekent dat de school hierin zelf gemotiveerd keuzes mag maken. De Commissie toetst in dergelijke gevallen terughoudend, dat wil zeggen dat zij beoordeelt of de school in redelijkheid tot haar besluit kon komen. Alleen wanneer procedure- of andere regels niet zijn gevolgd of wanneer de uitkomst van de beslissing zodanig is dat een besluit in een gegeven geval in redelijkheid, gelet op alle daarbij betrokken belangen, niet genomen had mogen worden, is er ruimte voor de Commissie om tot een gegrondverklaring van de klacht te komen.

In de door verweerder overgelegde stukken en ook ter zitting is ter onderbouwing van het besluit tot uitsluiting van de leerlingen verwezen naar het steeds heftiger wordende gedrag van [leerling]. De school heeft verwezen naar (doods)bedreigingen aan het begin van het kalenderjaar 2024, provocerend en grensoverschrijdend gedrag, gewelddadig gedrag richting klasgenoten met fysiek letsel tot gevolg (onder andere een bloedneus bij een medeleerling) en het gooien met stoelen en slaan op banken/tafels.

Deze concrete recente voorvallen hebben tot de conclusie geleid dat het mee laten gaan van [leerling] onverantwoord zou zijn en de veiligheid van medeleerlingen en begeleidende docenten mogelijk in het gedrang zou komen.

De Commissie komt daarmee tot het oordeel dat de school voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het gedrag van [leerling] dit schooljaar -en dan met name vanaf het begin van 2024- dermate grensoverschrijdend was dat de veiligheid tijdens het schoolkamp alleen gewaarborgd kon worden met de zwaarst mogelijke maatregel van een uitsluiting. Een beslissing die de school niet zonder meer genomen heeft, maar waar een proces aan vooraf is gegaan, waarbij alle belangen tegen elkaar zijn afgewogen en de beslissing in het nadeel van [leerling] is uitgevallen.

De klacht is op dit punt ongegrond.

Ad. 2

De Commissie stelt vast dat klaagster er voor heeft gekozen [leerling] mee te nemen naar het gesprek op de school. De school heeft -voorafgaande aan het gesprek- getracht klaagster te overtuigen [leerling] niet mee te nemen naar het gesprek. Klaagster stond er echter op dat [leerling] mee zou komen naar het gesprek en heeft zich hier ook niet van af willen laten brengen. Dit heeft er toe geleid dat [leerling] aanwezig was op het moment dat is toegelicht dat hij niet mee mocht op schoolkamp. Dat dit emoties heeft losgemaakt bij [leerling] vindt de Commissie begrijpelijk. Het levert een forse teleurstelling op als je niet mee mag met een schoolkamp waar het hele schooljaar -en zo mogelijk langer- naar wordt uitgekeken. De Commissie stelt vast dat de school hier ook alle begrip voor heeft, maar het niet wegneemt dat de school een dergelijke beslissing dient te nemen in het belang van de gehele groep. Ook de emoties die de beslissing bij [leerling] opleveren, maken niet dat de school zich hier onvoldoende rekenschap van heeft gegeven of de school onvoldoende oog heeft gehad voor de belangen en emoties van [leerling].

De Commissie is, met de school, van mening dat deze emoties hoe dan ook ontstaan zouden zijn. Ook in geval de school een schriftelijke beslissing genomen zou hebben, zou dit teleurstelling bij [leerling] hebben opgeleverd.

De Commissie overweegt dat het wellicht op de weg van de school had gelegen [leerling] in bescherming te nemen en hem had moeten vragen om het gesprek -al dan niet tijdelijk- te verlaten zodat de boodschap eerst met klaagster kon worden gedeeld. De Commissie overweegt daarbij wel dit mogelijk niet tot andere emoties of minder emoties zou hebben geleid, maar dat het had allicht helpend kunnen zijn.

De Commissie verklaart ook dit klachtonderdeel ongegrond, maar zal hierover wel een aanbeveling opnemen.

Ad. 3

De uitsluiting van [leerling] van het schoolkamp heeft alles te maken gehad met het kunnen bieden en garanderen van de veiligheid voor alle aanwezigen op het schoolkamp. Een weloverwogen beslissing die op gespannen voet staat met de inclusienorm die de school voorstaat. Het op gespannen voet staan van deze norm met de beslissing maakt niet dat de school de beslissing niet had mogen nemen of dat de school de normen en waarden bewust niet heeft nageleefd of is nagekomen.

De Commissie verklaart dit klachtonderdeel ongegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht ongegrond, maar ziet wel aanleiding voor het doen van een aanbeveling aan het bestuur.

VI. Aanbeveling aan het bestuur

De Commissie beveelt het bestuur aan om in voorkomende gevallen de leerling in bescherming te nemen en de leerling -tegen de wens van ouders in- niet aanwezig te laten zijn bij een gesprek.

Dit geldt temeer indien de school van tevoren weet of kan begrijpen dat de boodschap die zij tijdens het gesprek zal brengen de nodige emoties met zich zal brengen.

Aldus gegeven op 4 september 2024 door mr. Joh.C. Westmaas, voorzitter, ing. J.T. Havinga MES en M. de Blaauw MEd, leden, in tegenwoordigheid van mr. D. le Pair - Roodenburg als secretaris.